

DUŠEVNO ZDRAVJE ODRASLIH V SLOVENIJI: RAZUMEVANJE POTREB, ODZIVOV IN SPREMEMB

**Od epidemioloških trendov in izkušenj
do terapevtskih pristopov in sistemskih izzivov**

DUŠEVNO ZDRAVJE ODRASLIH V SLOVENIJI: RAZUMEVANJE POTREB, ODZIVOV IN SPREMEMB

**Od epidemioloških trendov in izkušenj do
terapevtskih pristopov in sistemskih izzivov**

MENTAL HEALTH OF ADULTS IN SLOVENIA: UNDERSTANDING NEEDS, REACTIONS AND CHANGES

From epidemiological trends and experiences
to therapeutic approaches and systemic challenges

Uredili: Nataša Dernovšek Hafner in Lilijana Šprah

Založba ZRC

**DUŠEVNO ZDRAVJE ODRASLIH V SLOVENIJI:
RAZUMEVANJE POTREB, ODZIVOV IN SPREMENB**
Od epidemioloških trendov in izkušenj do terapevtskih
pristopov in sistemskih izzivov

Uredili: Nataša Dernovšček Hafner in Lilijana Šprah

Jezikovni pregled: Ana Jurkovič

Izdajatelj: ZRC SAZU, Družbenomedicinski inštitut

Zanju: Lilijana Šprah

Založila: Založba ZRC, ZRC SAZU

Zanjo: Oto Luthar

Glavni urednik založbe: Aleš Pogačnik

Avtorica slik in naslovnice: Brigita Krek

Oblikovanje in prelom: Mandrak

Tisk: Birografika Bori

Naklada: 200

Ljubljana, september 2025

Prva izdaja, prvi natis / Prva e-izdaja

Vsi prispevki so recenzirani.

Publikacija je v PDF-različici dostopna na spletni strani:

www.omra.si

Delo je zaščiteno z mednarodno licenco Creative Commons Attribution-Share
Alike 4.0 International License (priznanje avtorstva, deljenje pod istimi pogoji):
<https://doi.org/10.3986/9789610506768>

Kataložna zapisa o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

Tiskana knjiga

COBISS.SI-ID 248782339

ISBN 978-961-05-1038-3

E-knjiga

COBISS.SI-ID 248536067

ISBN 978-961-05-1039-0 (PDF)

KNJIGI NA POT

CELOSTNI POGLEDI NA DUŠEVNO ZDRAVJE ODRASLIH: IZZIVI, POTREBE IN ODZIVI V SPREMINJajoČEM SE SVETU

Nataša Dernovšček Hafner in Lilijana Šprah

V sklopu promocijsko preventivnega programa OMRA (Z večjo pismenostjo o duševnem zdravju do obvladovanja motenj razpoloženja) je nastala že tretja znanstvena monografija 17 preglednih in izvirnih znanstvenih prispevkov, ki najbolj odlikavajo delo in aktivnosti našega zadnjega triletnega obdobja kot odziva na sodobne izzive v duševnem zdravju. Prispevki so delo članov in članic programa OMRA kot tudi zunanjih sodelavcev in sodelavk.

Duševno zdravje odraslih je v zadnjih letih postalo eno osrednjih področij javnozdravstvenih, družboslovnih in kliničnih raziskav, ki odražajo naraščajoče breme duševnih motenj in kompleksnost individualnih, družbenih in sistemskih odzivov na duševne stiske. Znanstvena monografija Duševno zdravje odraslih: razumevanje potreb, odzivov in sprememb prinaša poglobljen vpogled v aktualne izzive, dosežke in perspektive obravnave duševnega zdravja v Sloveniji, zlasti v kontekstu pandemije covid-19, demografskih sprememb, preoblikovanja zdravstvenih in socialnih sistemov.

Analize podatkov Nacionalnega inštituta za javno zdravje kažejo, da so anksiozne motnje, reakcije na hud stres in demenca med najpogostejšimi diagnozami pri odraslih, pri čemer je pandemija vplivala na dostopnost storitev in začasno zmanjšala število obravnav. Kljub temu ostaja poraba zdravil za duševne motnje visoka, s pomembnimi razlikami med spoloma in starostnimi skupinami. Ženske pogosteje iščejo pomoč v ambulantnem okolju, medtem ko so moški pogosteje obravnavani bolnišnično ali umirajo zaradi samomora.

Soočanje z razpoloženskimi motnjami, kot so depresija, anksioznost in bipolarna motnja, zahteva več kot le klinično diagnostiko – nujno je tudi ozaveščanje in dvig pismenosti o duševnem zdravju. Program OMRA je s svojimi delavnicami

in evalvacijami pokazal, da je mogoče z izobraževanji pomembno povečati znanje, zmanjšati stigmo in okrepiti vedenjsko namero po iskanju strokovne pomoči. Ključni dejavniki, kot so socialna podpora, subjektivne norme in zaznana dostopnost storitev, dokazano prispevajo k večji pripravljenosti posameznikov za vključitev v obravnavo.

Prispevki v monografiji osvetljujejo tudi pomen kakovostne in dostopne psihoedukacije na področju osebnostnih motenj in poudarjajo medsektorsko sodelovanje in vsebinske prilagoditve intervencij različnim ciljnim skupinam. Terenske raziskave razkrivajo raznoliko doživljanje duševnih stisk med mladimi odraslimi, pri čemer so poleg klasičnih oblik pomoči pogosto v ospredju tudi samopomoč in podporna mreža bližnjih. Poseben poudarek je namenjen fenomenu krizolacije – prepletu krize in izolacije – in potrebi po lokalno prilagojenih in kontekstualno občutljivih pristopih.

Duševno zdravje v starosti postaja vse bolj pereča tema, saj demografske spremembe in podaljševanje življenjske dobe vplivajo na povečanje števila oseb z demenco. Prispevki razkrivajo kompleksnost ekonomskih, zdravstvenih in družinskih izzivov, povezanih z demenco, pri čemer največji delež bremena nosijo svojci. Ob tem se poudarja pomen avtonomije, dostojanstva in samoodločanja kot temeljev dobrega počutja v starosti in poziva k sistemskim spremembam, ki bi omogočile kakovostno in dostojanstveno staranje.

Monografija obravnava tudi sodobne pristope v psihoterapevtski diagnostiki, ki presegajo tradicionalne okvire in vključujejo procesne, relacijske in psihodinamske vidike. S primeri uporabe digitalnih tehnologij, kot je sinergetsko-navigacijski sistem, in poudarkom na povratno informirani praksi in superviziji se odpira razprava o možnostih spremljanja terapevtskega procesa v realnem času.

V raziskavah o izkušnjah pacientov z obravnavo v centrih za duševno zdravje in uporabi mobilnih aplikacij za samopomoč so izpostavljene pozitivne prakse in izzivi, kot so dolgotrajni zamiki pri iskanju pomoči in omejena prilagodljivost digitalnih rešitev. Pristop, ki vključuje uporabnika oz. uporabnico v odločanje in obravnava širši življenjski kontekst, se izkaže kot temelj kakovostne skrbi za duševno zdravje.

Članek, ki se osredotoča na mlade evropske kmete, razkriva povezave med duševnim zdravjem, poklicnim stresom in prihodnostjo kmetijstva. Generacijska obnova na podeželju ni mogoča brez naslavljanja psihosocialnih bremen, s katerimi se soočajo mladi kmetje, kar še enkrat več potrjuje, da je duševno zdravje ključna komponenta družbenega in gospodarskega razvoja.

Monografija je namenjena širokemu krogu bralcev – od strokovnjakov, ki jih področje duševnega zdravja poklicno zanima, do posameznikov z lastno izkušnjo, njihovih svojcev, raziskovalcev in oblikovalcev politik. Združuje kvantitativne in kvalitativne raziskave, sistematične preglede in klinične študije primerov, ki skupaj ustvarjajo celovit vpogled v stanje in razvoj na področju duševnega zdravja odraslih. S tem prispeva k boljšemu razumevanju potreb in odzivov, obenem pa ponuja smernice za prihodnje ukrepe na področju preventive, obravnave in krepitve duševnega zdravja – tako v slovenskem kot širšem mednarodnem kontekstu. Prepričani smo, da bo vsak bralec v vsebini našel teme, ki ga bodo pritegnile in nagovorile.

Delavnica OMRA, Stres povzroča stiske, okrepite svoje moči!, v Celju, 13. 5. 2023

Konferenca o psihosocialnih tveganjih za varnost in zdravje pri delu, Brdo, 13. 9. 2023

11. evropska konferenca duševnega zdravja (ECMH), Ljubljana, 13.-15. 9. 2023

PREDGOVOR

OMRA V ZAODRJU

Barbara Vogrinec Švigelj

Konec leta 2022 smo se v ekipi OMRA razveselili novice o nadaljevanju našega programa. To sicer že drugo nadaljevanje ali tretje obdobje programa OMRA je, tako kot prvi dve, kot sofinancer podprlo slovensko ministrstvo za zdravje. Uradno se je začelo februarja 2023, mi pa smo njegov začetek obeležili marca istega leta s sestankom na Zoomu, na katerem smo pregledali naloge, ki nas čakajo v tem obdobju, ki se bo uradno zaključilo novembra 2025.

Tako kot v drugem (OMRA II) je tudi v tretjem programskem obdobju (OMRA III) glede na njegovega predhodnika kaj odšlo, kaj prišlo in kaj ostalo. V OMRA II smo izvajanje programskih dejavnosti prilagodili razmeram v času izbruha novega koronavirusa. To je pomenilo predvsem, da smo eno glavnih orodij programa – delavnice o prepoznavanju in rešitvah težav v duševnem zdravju za širši krog ljudi, ki so v prvem programskem obdobju (OMRA I) potekale izključno v živo – preselili izključno na splet. Dalje se je v OMRA II opismenjevanje širšega kroga ljudi o duševnem zdravju, ki se je v OMRA I osredotočalo na motnje razpoloženja, razširilo tudi na osebnostne motnje (ki tako kot motnje razpoloženja sodijo med najpogostejše duševne motnje). V OMRA III smo izvajanje dejavnosti spet prilagodili – tokrat razmeram po umiritvi koronavirusa, tako da delavnice izvajamo tako na spletu kot v živo. Opismenjevanje o duševnem zdravju pa se je razširilo še na pridružene motnje (za katere velja, da je njihovo sočasno pojavljanje z motnjami razpoloženja in osebnostnimi motnjami bolj pravilo kot izjema).

Vse tri spletne delavnice o prepoznavanju in rešitvah težav v duševnem zdravju, ki jih izvajamo, so interaktivne. Delavnica o stresu (kot sprožilcu in vzdrževalcu duševnih težav) in najbolj razširjenih motnjah razpoloženja in delavnica o

Avtorica: Barbara Vogrinec Švigelj

Znanstveni in strokovni naziv: doktorica znanosti s področja filozofije, univerzitetna diplomirana filozofinja, asistentka z doktoratom, raziskovalka

Inštitucija/zaposlitev, naslov: Karakter – inštitut za osebnostne motnje in oblikovanje osebnosti, Ježa 90, 1000 Ljubljana

E-naslov: barbara.vogrinec@guest.arnes.si

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7826-4255>

Delavnica OMRA, Čustveni vrtiljak odnosov, v Postojni, 9. 12. 2023

Pogovor po kino predstavi Adamant, Kinodvor Ljubljana, 16. 1. 2024

Stojnica OMRA, Brdo, 31. 1. 2024

osebnostnih motnjah sta sicer to nekoliko manj in potekata bolj kot sklop predavanj, delavnica o stigmati (ali zaznamovanosti z duševnimi težavami kot nečim družbeno nesprejemljivim, ki je ob zapostavljanju glavna ovira, ki vodi v pozno iskanje pomoči in prevladujoč občutek manjvrednosti) pa vključuje kar precej dejavnega sodelovanja udeleženk in udeležencev. Pa vendar je interaktivnost pokoronskih delavnic v živo nekaj čisto drugega. Pravzaprav je dejavno odzivanje udeleženk in udeležencev na naša vprašanja, ki smo mu priča na teh delavnicah, prava osvežitev. Še dodatno osvežujoče pa je na tistih delavnicah, na katerih gostitelji poskrbijo za prigrizek in tako udeleženke in udeleženci preživijo odmor skupaj z nami, se pogovarjajo med seboj, pridejo pa tudi do nas in nas kaj vprašajo ali nam kaj povedo.

V OMRA II se je razširilo tudi partnerstvo programa: Družbenomedicinskemu inštitutu in Inštitutu Karakter, ki sta leta 2017 program zasnovala in ga pod vodstvom prvega začela izvajati, sta se leta 2020 pridružila še Društvo Projekt Človek in Društvo Altra. V OMRA III se to združenje partnerjev ni spremenilo. Prav tako je ostala večina sodelavk in sodelavcev programa – predstavnic in predstavnikov partnerjev, ki prihajamo z različnih področij, kot so psihologija, psihiatrija, psihoterapija, socialno delo, sociologija, antropologija, komunikologija, filozofija in informacijsko-komunikacijske tehnologije. Nekaj jih je odšlo, so pa prišli novi. Enako velja tudi za zadolžitve, ki jih tisti, ki smo ostali, imamo v programu kot posamezniki – nekaterih nimamo več, imamo pa nove. Te zadolžitve seveda niso povezane samo z delavnicami, saj so glavna orodja programa pravzaprav tri in poleg delavnic vključujejo še spletno stran programa in tiskana gradiva. Ta obsegajo priročnike in zloženki za širši krog ljudi, se pravi tri priročnike in zloženko o stresu in najpogostejših motnjah razpoloženja iz OMRA I, ki so se jim v OMRA II pridružili še priročnik in zloženka o osebnostnih motnjah in priročnik o stigmati, prav tako pa niz treh zbornikov znanstvenih prispevkov o prepoznavanju in rešitvah težav v duševnem zdravju, ki so nastali v treh programskih obdobjih. Poleg glavnih so tu seveda tudi druga orodja, med katerimi sta najpomembnejši dve: prvo je Facebookov profil programa, ki se mu je v OMRA III pridružil še profil OMRA na Instagramu, ki je zamenjal Twitterjev profil OMRA iz OMRA I – seveda ne brez razloga, saj je Instagram družbeno omrežje, ki ga uporabljajo predvsem mladi, ki vedno bolj spremljajo

Kratka predstavitev avtorice

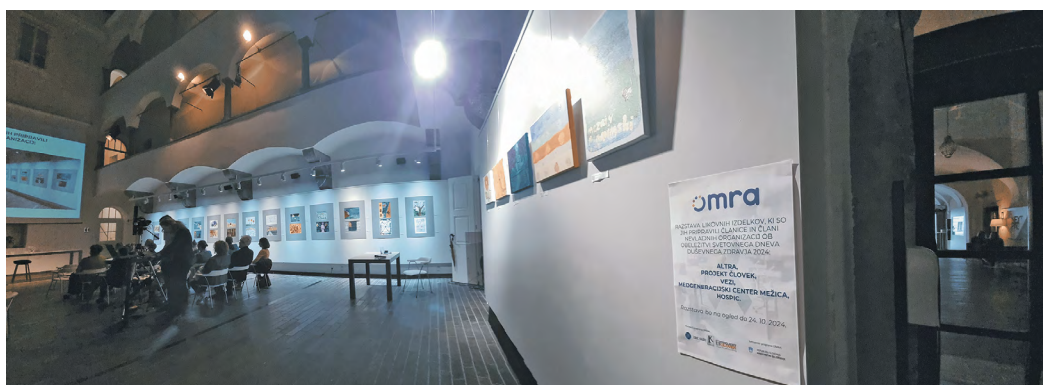
Barbara Vogrinec Švigelj je doktorica znanosti s področja filozofije. Od leta 2020 je zaposlena kot raziskovalka na Inštitutu Karakter. Pred tem je na svoji poklicni poti raziskovalke, urednice in prevajalke na področjih filozofije, kulturnih študijev, izobraževanja (zlasti v povezavi z zaposlovanjem in trgom dela) in duševnega zdravja sodelovala z različnimi raziskovalnimi in drugimi organizacijami.

Delavnica OMRA, Moč pogovora, šibkost stigme, v Kočevju, 19. 5. 2024

Svetovni dan narcisistične zlorabe, Atrij ZRC, 30. 5. 2024

Llikovna razstava NGO ob Svetovnem dnevu duševnega zdravja, Atrij ZRC, 10. 10. 2024

naš program. Pripravljamo pa tudi razne javne izobraževalne dogodke ob različnih svetovnih dnevih – zdravja, duševnega zdravja, varnosti in zdravja pri delu in zavedanja narcistične zlorabe.

V programu OMRA sem začela sodelovati leta 2020, ko se je začelo drugo programsko obdobje. Že v tistem obdobju so bile moje zadolžitve najbolj povezane s spletno stranjo. V OMRA III pa se je pisanju oz. pregledovanju in sourejanju vsebin za spletno stran – zapisov za rubrike O motnjah, Pomoč, Osebne zgodbe in drugih vsebin, npr. gradiv za e-učilnico in vsebin za e-novičnike – iz OMRA II pridružila še priprava vsebin za Facebookov profil programa. Nekatere od teh vsebin, ki jih pripravljam od decembra 2023, se pojavljajo na dveh družbenih omrežjih, saj jih po objavi na Facebooku delimo še na Instagramu.

Najbolj mi je v veselje skrb za spletno stran in Facebookov profil. Poleg drugih zadolžitev, npr. izvajanja predavanja na delavnici ali poročanja o poteku delavnice v t. i. etnografskem dnevniku, pa z veseljem prebiram tudi vtise, ki nam jih po koncu vsake delavnice pošljejo udeleženske in udeleženci. Naj navedem nekaj teh odzivov, ki smo jih prejeli v OMRA III, natančneje v obdobju od februarja 2023 do maja 2025, ki je prineslo 37 delavnic, ki se jih je udeležilo skupno 1523 ljudi:

- Predavanje je bilo super, prijetno za poslušanje, pridobila sem veliko novih informacij, ki mi bodo koristile pri delu, saj se srečujem prav z uporabniki s težavami v duševnem zdravju.
- Hvala za poučno in razumljivo delavnico. Vsi trije predavatelji so bili fantastični in so presegli moja pričakovanja.
- Ekipi in predavateljem se zahvaljujem za izvedbo zame zelo poučne delavnice z bogato vsebino, ki jo bom s pridom uporabila pri svojem psihoterapevtskem delu.
- Hvala za izvedbo delavnic! Absolutno ste zadovoljili pričakovanja in vas bom še naprej priporočala uporabnikom, ki jih že leta usmerjam na vašo spletno stran.
- Hvala vam za odlična predavanja. Vaš priročnik nam bo koristil iz treh razlogov: sem farmacevtka v lekarni, doma imam mlajšo hčerko s psihičnimi težavami, starejša pa se spogleduje s študijem psihologije – to znanje mi bo koristilo; sem hvaležna, da sem vas čisto po naključju našla.
- Zahvaljujem se vam za odlično delavnico, ki mi je bila nadvse zanimiva in uporabna, strokovna, a hkrati razumljiva, podprta s praktičnimi primeri in napotki. Z veseljem jo bom priporočila vsem svojim sodelavcem in prijateljem.
- Delavnica je bila zelo zanimiva, kar se tiče njene vsebine, zelo pa mi je bila všeč tudi sama izvedba, kjer smo udeleženci lahko aktivno sodelovali preko

vprašalnikov in potem preko razlage predavateljev ugotovili svoje zmote oz. pomanjkljivo znanje. V prihodnosti bi se z veseljem udeležila še kakšne vaše delavnice, zato vas prosim za seznani tev z njimi oz. bom tudi sama spremljala in se prijavljala nanje.

- Hvala vam za vaš čas in trud za izčrpno in dragoceno delavnico. Bila je zelo informativna in me zelo veseli, da se takšne delavnice izvajajo in da so vsakomur dostopne.

Sodeč po vtisih in številu udeleženk in udeležencev so naše delavnice zelo priljubljene. Izredno priljubljena pa sta tudi naša spletna stran in Facebookov profil. O tem pričata tudi podatka, da je v OMRA III – od februarja 2023 do maja 2025 – spletno stran obiskalo 137.000 ljudi in imamo na Facebooku 2300 sledilcev.

Preostane, da sklenem. Priljubljenost programa OMRA vsekakor govori v prid njegovemu nadaljevanju. Upam, da se bo to uresničilo in se bomo z ekipo OMRA kmalu srečali, da obeležimo začetek OMRA IV in pregledamo, kaj je v novem programskem obdobju odšlo, kaj prišlo in kaj ostalo ...

KAZALO

KNJIGI NA POT

**CELOSTNI POGLEDI NA DUŠEVNO ZDRAVJE ODRASLIH:
IZZIVI, POTREBE IN ODZIVI V SPREMINJAJOČEM SE SVETU**

Nataša Dernovšček Hafner in Lilijana Šprah 3

PREDGOVOR

OMRA V ZAODRJU

Barbara Vogrinec Švigelj 7

**DUŠEVNO ZDRAVJE ODRASLIH PREBIVALCEV SLOVENIJE:
KLJUČNI KAZALNIKI IN TRENDI 2018–2023 / Mental health of adult
population in Slovenia: key indicators and trends 2018–2023**

Petra Mikolič Brence, Maša Černilec, Nina Ropret, Saška Roškar 15

ZAKAJ BI PRIJATELJEM PRIPOROČILA UDELEŽBO NA DELAVNICI OMRA?

Evalvacija učinkov delavnic omra na pismenost o motnjah razpoloženja /
Why would you recommend OMRA workshops to your friends?
Evaluation of the effects of OMRA workshops on literacy about mood disorders

Nataša Dernovšček Hafner 29

**ISKANJE STROKOVNE POMOČI ZARADI TEŽAV V DUŠEVNEM ZDRAVJU:
vloga izbranih sociodemografskih dejavnikov pri vedenjski nameri skupine
udeleženk in udeležencev delavnic OMRA / Seeking professional help for
mental health problems: The role of selected sociodemographic factors
in OMRA workshop participants' intention to seek help**

Lilijana Šprah 43

ČUSTVENI VRTILJAK ODNOSOV: PREPOZNAJMO OSEBNOSTNE MOTNJE MED NAMI
Evalvacija učinka psihoedukativnih delavnic na razumevanje osebnostnih motenj /

The Emotional Rollercoaster of Relationships: Recognizing Personality Disorders
Among Us An Evaluation of the Impact of Psychoeducational Workshops
on Understanding Personality Disorders

Dino Manzoni 73

**OD ZNANJA DO ODNOSA: UČINKI DELAVNIC OMRA O MOTNJAH RAZPOLOŽENJA,
OSEBNOSTNIH MOTNJAH IN STIGMI / From knowledge
to attitudes: the effects of OMRA workshops on mood disorders,
personality disorders, and stigma**

Sanja Cukut Krilić 85

**VPLIV PANDEMIJE COVIDA-19 NA DUŠEVNO ZDRAVJE MLADIH ODRASLIH
V POMURJU IN LJUBLJANI / Impact of the COVID-19 pandemic on mental
health of young Adults in Pomurje and Ljubljana**

Tisa Kučan Lah 97

IZOLACIJA, KRIZA IN DUŠEVNO ZDRAVJE / Isolation, crisis and mental health Dan Podjed	111
AVTONOMIJA KOT DEJAVNIK DOBREGA POČUTJA PRI STAREJŠIH ODRASLIH / Autonomy as a factor for the well-being of older adults Suzana Oreški	121
ZA USPEŠNO PSIHOTERAPIJO JE POMEMBNO DOPOLNJEVANJE PSIHIATRIČNE IN KLINIČNO PSIHOLOŠKE DIAGNOSTIKE S PSIHOTERAPEVTSKO DIAGNOSTIKO / Successful psychotherapy requires complementing psychiatric and clinical psychological diagnostics with psychotherapeutic diagnostics Nuša Kovečević Tonjko, Miran Možina	133
SPREMLJANJE KLIENTOVIH POVRATNIH INFORMACIJ V SUPERVIZIJI – PRIKAZ PRIMERA / Monitoring client feedback in supervision: a case illustration Nuša Kovačević Tojnko, Günter Schiepek, Tatjana Rožič	153
STRUKTURNI IN KONTEKSTUALNI DEJAVNIKI V SKUPINSKI PSIHOTERAPIJI: VPLIV NA TERAPEVTSKI PROCES IN IZIDE / Structural and contextual factors in group Psychotherapy: Influence on the Therapeutic Process and its Outcomes Luka Agrež	167
ANALIZA PSIHOTERAPEVTSKEGA PROCESA S POMOČJO TEORIJE VEDENJSKIH SPREMENB / Analysis of the psychotherapy process with the theory of behavioral change Urška Batellino, Mojca Zvezdana Dernovšek	181
IZKUŠNJE UPORABNIKOV S PROTOTIPOM APLIKACIJE Z VAMI, VEDNO / User experiences with the With You, Always app prototype Mojca Zvezdana Dernovček, Jernej Horvat, Barbara Vogrinec Švigelj	193
IZKUŠNJE PACIENTOV Z OBRAVNAVO V CENTRU ZA DUŠEVNO ZDRAVJE KOPER: ŠTUDIJA PRIMERA / Patient experience of treatment at the Koper Municipal Mental Health Centre: a case study Irena Makivić, Nina Ropret, Marjeta Ferlan Istinič, Anja Kragelj	205
O DUŠEVNEM ZDRAVJU V RAZPRAVAH O GENERACIJSKI OBNOVI IN IZZIVIH PRIHODNOSTI EVROPSKEGA KMETOVANJA / Mental health in discussions on generational renewal and the future challenges of European farming Duška Knežević Hočevar	219
RAZSEŽNOSTI EKONOMSKEGA BREMENA DEMENCE V SLOVENIJI V OBDOBJU 2021–2023 / Dimensions of the economic burden of dementia in Slovenia in the period 2021-2023 Barbara Lovrečič, Mercedes Lovrečič	235
PREGLED STROŠKOV DEMENCE V SVETU, EVROPI IN SLOVENIJI V OBDOBJU 2000–2024 / Overview of the costs of dementia in the world, Europe and Slovenia in the period 2000-2024 Mercedes Lovrečič, Barbara Lovrečič	249

Štorklja, 2024 (akril)

Pajek, 2022 (akril)

Meduza, 2022 (akril)

Slon, 2023 (akril, tuš)

Nosorog, 2024 (akvarel, pastel)

Rakovica, 2022 (akvarel, tuš)

Želva, 2022 (akvarel, tuš)

Volk, 2024 (akvarel, pastel)

Zmaj, 2021 (akril)

Opica, 2025 (akril)

Krokar, 2025 (akril)

Ptič v pižami, 2024 (akril)

Gnu, 2024 (akril)

www.omra.si

www.omra.si

 omra

ZRC SAZU

 **PROJEKT
CLOVEK**
Skupaj na poti za Človeka